

og den er ikke alene ikke „synderlig“, men meget mere naturlig og rimelig. Til disse Ord skal jeg indskrænke mig. Jeg kan ikke tage mit Forslag tilbage; thi, vinder jeg ikke Andet ved Afstemningen, saa vinder jeg dog det, at jeg faaer at see, hvor Meget flere af Thingets ærede Medlemmer lægge i det Tilslidsvotum, der blev voteret af dem forrige Aar (Munterhed).

Schmann: I de Ord, jeg før tillod mig at yttre, søgte jeg bestemt og klart at udtale, hvad der idetmindste for mig længe har staaet meget klart, idet jeg navnlig paa det Allerbefstemteste reserverede udelukkende for den lovgivende Magt, det vil sige, for Kongen og Rigsdagen, Herredømmet over alt Kirkegodset, over alt det Slags Gods, „som Møl og Kust kan fortære,“ som Statens Eiendom, saaledes at, skjøndt der for Tiden neppe kan være Tale om en fuldstændig Omordning af dette Forhold, Afgjørelsen dog i hvert Tilfælde maa være overladt Kongen og Rigsdagen. Naar derfor den ærede Folkethingsmand for Holbøks Amts 2det District (Tscherning) i denne Henseende har været noget i Vilberede, maa jeg bede ham nærmest at søge Grunden dertil hos sig selv. Naar han har meent, at der efter den nye Forsætning aldeles ikke var foregaaet nogen Forandring i Forholdet, idet han paastod, at Kultusministeren nu var traadt i Cancelliets Sted, maa jeg gjentagende minde om, at der i det absolute Monarchi paahvilede Kongen et dobbelt Ansvar, deels som Lovgiver og deels som summus episcopus, og i sidste Henseende troer jeg ikke at have sagt den nuværende Kultusminister noget Ubehageligt, naar jeg appellerede til hans egen Bevidsthed, om han vel i denne Henseende anfaae sig berettiget til at optræde som lovgivende paa et Gebet, som ikke henhører under Rigsdagens Medvirkning. Jeg troer, at jeg har om end ogsaa meget kort dog rigtigt betegnet de to Hovedmomenter, hvorom her navnlig er Tale, nemlig det confessionelle og det hele liturgiske Gebet. Hvorledes dette end kan ønskes ordnet, troer jeg, at Alle dog maa være enige i at dette ikke kan finde en endelig Afgjørelse ad den sædvanlige Lovgivnings Wei. Den ærede Rigsdagsmand for Holbøks 2det District

(Tscherning) vilde upaatvivleligen have havt Ret i en Deel af hans Ansøgte, hvis Grundloven havde betragtet hele det kirkelige Forhold som noget den uvædsommende og paa nordamerikansk Vis overladt det hele kirkelige Liv til sig selv; men jeg maa bemærke, at Folketirken, den lutheriske Kirke i Danmark ikke ved Grundloven er stillet som alle andre i borgerlig Henseende med den ligeberettigede Confessioner, idet det nemlig ingenlunde er overladt til dens egen fri Selvbestemmelse, hvorledes den vil ordne dette hele Gebet, under hvilken Forsætning vi kun havde at betragte Sagen reent juridisk. Folketirken er ingenlunde, siger jeg, sat i Lighed med de øvrige Confessioner, og er derfor i Dieblirket mindre berettiget end enhver som helst anden Confession, idet det er forbeholdt Staten at ordne dens Forhold ved Lov. Denne Lov vil da komme til at foreskrive de Grændser, ud over hvilke den kirkelige Myndighed ikke bør strække sig, komme til f. Ex. at tage Bestemmelser med Hensyn til Kirkegodset, angaaende hvilket Punkt jeg med Fornøielse skal gjentage tredje Gang, at jeg er enig med den ærede Rigsdagsmand fra Holbøks Amts 2det District (Tscherning); Men idet at det saaledes er aabenbart, at det er nødvendigt, at den Form, hvori den kirkelige Myndighed skal bringes i Udøvelse maa foreskrives, synes det og virkelig i høi Grad naturligt, at en Kultusminister inden han i saa Henseende kommer til en reent verdslig Rigsforsamling, kan ønske at benytte forskjellige Midler til at komme til Kundskab om, hvorledes man i Kirken selv ønsker Forholdet ordnet, om man, for blot at nævne een af de største Modsetninger, der gaaer igjennem Kirkehistorien og som gjør sig gjældende endnu i næsten alle Lande i Europa, ønsker enten den episcopale Form eller den presbyteriale Form, o. s. fr. Forøvrigt har jeg allerede med Hensyn til min egen Votering udtalt det som min Mening, at ligesaa lidet som man paa forrige Rigsdag forbød en Sammentaldelse i det nævnte Diemed, ligesaa lidet kan man sige om dem, der i sin Tid voterede, eller nu votere de 5000 Rbd., at de tilskynde til, endstige paabyde, en saadan Forsamlings Afholdelse. Factum er ganske simpelt det, at der er en paatrængende